

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการ
ให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุมกำแหง พลาญกูร อาคาร ๕๖ ปี สกศ.

โดย

สำนักอำนวยการ กลุ่มพัฒนาบุคลากร
สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา กลุ่มนิติการ

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการ
ให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุมกำแหง พลาญกูร อาคาร ๕๖ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

พิธีเปิดและมอบนโยบายส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการ
ให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์) กล่าวเปิดโครงการอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และแนวทางการป้องกันพฤติกรรมอันจะก่อให้เกิดการทุจริตในการหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยยังคงเป็นระบบอุปถัมภ์ และเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

อันสืบเนื่องมาจากความเชื่อและวัฒนธรรมองค์กรที่ยังเข้าใจว่าสามารถทำได้ และไม่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีนโยบายในการป้องกัน และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของประชาชน ซึ่งแม้ที่ผ่านมารัฐบาลจะได้กำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนการดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลมาอย่างต่อเนื่องแต่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ทั้งจากข้อร้องเรียนและผลการตรวจสอบการทุจริตในระบบราชการ แสดงให้เห็นว่ายังคงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการอย่างจริงจังและเข้มงวดเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระบวนการยุติธรรม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจแก่ประชาชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่และภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ความสำคัญและสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องรักษาประโยชน์และสนับสนุนการปฏิบัติราชการ ส่งเสริมและป้องกันการทุจริตในระบบราชการ รวมถึงสอดคล้องกับการประกาศใช้แผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและป้องกันการมิให้เกิดปัญหาการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสามารถขับเคลื่อนแผนการป้องกันและป้องกันการทุจริตไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

การบรรยายเรื่อง แผนและการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โดย ดร.พัฒนาพร ไทยพิบูลย์

รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

ประเด็นสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มี ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ชาติ และเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามขั้นตอน ก่อนเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับปรับปรุงเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ประกอบด้วย

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ สภาพแวดล้อม ครอบครัวไทยจะต้องมีความสามารถในการเลี้ยงดูเยาวชนในครอบครัวไม่ยอมรับการทุจริตคอร์รัปชัน และมีระบบนิเวศที่สนับสนุนครอบครัวในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ และสังคมที่มีความสุข

๔. ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายดังนี้ ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเฝ้าระวังและตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคม

แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศได้ประสานและดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงขั้นตอนสุดท้าย เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๑ ด้าน เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผลตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งวิธีการจัดทำแผนต้องให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ต้องมีการวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ เพื่อรับผิดชอบจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ มาตรการป้องกันการทุจริตในการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสในการเข้าเรียนในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย ร่วมกำหนดมาตรการเชิงรุก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียกรับเงิน “แป๊ะเจี๊ยะ” ของโรงเรียนทั่วประเทศ ดังนั้น มาตรการเร่งด่วนในช่วงระยะเวลารับนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย ได้ลงพื้นที่สุ่มตรวจสอบการดำเนินการรับนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง แรงประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชน รวมทั้งเจ้าพนักงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้รับทราบถึงความผิดและบทลงโทษกรณีการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสในการเข้าเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของเงินบริจาค ถือว่าเป็นเรื่องของ “สินบน” ในฐานะผู้รับสินบน กับ ผู้ให้สินบน ซึ่งมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมาย ป.ป.ช. โดยมีข้อมูลอ้างอิง ดังนี้

๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖

๒. คำสั่งมอบอำนาจ สพฐ. ที่ ๑๒๖๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง มอบอำนาจการตอบข้อสงสัยหรืออนุโมทนา

๓. คำสั่งมอบอำนาจ สพฐ. ที่ ๒๖๕/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙ เรื่อง การมอบอำนาจการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ

๔. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่สถานศึกษา

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๑. เห็นชอบหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรฯ ไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ ให้หน่วยงานที่ต้องนำหลักสูตรไปดำเนินการรับความเห็นของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาศึกษาไปพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยให้ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. อย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ สำหรับภาระงบประมาณที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีรองรับไว้ให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไปดำเนินการในโอกาสแรกก่อน สำหรับปีงบประมาณต่อไป ให้จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

๒. ให้กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อพิจารณานำหลักสูตรนี้ไปปรับใช้ในโครงการฝึกอบรมหลักสูตรข้าราชการ บุคลากรภาครัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจที่บรรจุใหม่ รวมทั้งให้พิจารณากำหนดกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรโค้ชให้มีความชัดเจน โดยให้หมายความรวมถึงบุคลากรทางการศึกษา เช่น ครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทั้งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอุดมศึกษาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้หรือช่วยในการจัดการเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งดำเนินการและรายงานผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการดังกล่าวให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาระบบราชการเป็นระยะๆ ด้วย

๒. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๖๖๔)

มติคณะรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจและสังคม วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๒. ให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีและสนับสนุนงบประมาณตามแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๓. พิจารณากลไกการดำเนินงานตามร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยให้หน่วยงานของภาครัฐคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ และให้สำนักงาน ป.ป.ช. รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการ

สาระสำคัญของร่างยุทธศาสตร์จะครอบคลุมกระบวนการดำเนินงาน ด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลัก ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย

๓. แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ
ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๖๖๔)

รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กระทรวงศึกษาธิการ www.acc.moe.go.th

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม

- [แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ \(พ.ศ. 2560-2564\)](#)
- [แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 1 \(พ.ศ. 2560-2564\) \(Click for Download\)](#)
- [แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561](#)
- [แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562](#)
- [แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561](#)
- [แบบติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ศธ. พ.ศ. 2561 \(รอบ 6 เดือน\)](#)
- [แบบติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ศธ. พ.ศ. 2561 \(รอบ 6 เดือน\)](#)

๔. เครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity & Transparency Assessment : ITA)
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and
Transparency Assessment: ITA) เป็นการประเมินเชิงบวกที่ครอบคลุมการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ
ในทุกมิติ ตั้งแต่การบริหารงานของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เป็นการประเมินขั้นตอน

และกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณลักษณะที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ปลอดภัย จริตและผลประโยชน์ทับซ้อน มีวัฒนธรรมคุณธรรมรวมไปจนถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ถือเป็นกลไก และตัวชี้วัดสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส ทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล

๕. กลไกการปราบปรามทุจริต

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การมอบหมายความรับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูประบบการศึกษา โดยประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศทั้งระบบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศสู่ความเจริญอย่างยั่งยืนในอนาคต และตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๖๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๗ ได้มีการเน้นเรื่อง การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐเป็นสำคัญ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตให้สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

การบรรยายเรื่อง การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

โดย พันตำรวจโทสิริพงษ์ ศรีตุลา

ผู้อำนวยการกองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ๒

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) กระทรวงยุติธรรม

(ผู้รับผิดชอบการปราบปรามการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ)

กรอบการบรรยายและประเด็นที่สำคัญ	ประสิทธิผลหลังเสร็จสิ้นการบรรยาย
๑. สถานการณ์การทุจริตที่สำคัญ	รู้ - กลัว - อาย - ต่อต้าน
๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
๓. กระบวนการตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริง	
๔. ตัวอย่างการดำเนินคดีที่น่าสนใจ	

๑. สถานการณ์การทุจริตที่สำคัญ

ในปัจจุบันพบว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาใหญ่ในระดับประเทศ และกระทรวงศึกษาธิการเป็นหนึ่งในอันดับต้นๆ ที่มีเรื่องร้องเรียนและมีปัญหาเป็นจำนวนมาก อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้งบประมาณและการใช้งบบุคลากรที่ไม่เหมาะสมหรือถูกต้อง อันนำไปสู่การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ความเป็นธรรมในการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ในมิติของข้าราชการพลเรือน ซึ่งมีประเด็นสำคัญคือ “รับราชการอย่างไรไม่ให้ถูกไล่ออกและติดคุก”

คนที่ตั้งใจโกง (ไม่เกรงกลัวต่อความผิด)	คนที่กระทำผิดโดยไม่รู้ตัว (ติดกับของการโดนตรวจสอบและดำเนินคดี)
เป็นกลุ่มคนที่พร้อมรับกับบทลงโทษ (การทุจริตเป็นเรื่องเฉพาะตัว จะไม่มีการร้องเรียน หากไม่มีการขยายผล)	ส่วนใหญ่เกิดจากวัฒนธรรมองค์กรที่ทำต่อๆ กันมา โดยผู้ที่ถูกร้องเรียนมักจะไม่รู้ตัวว่ากระทำผิด ได้แก่ งานสนับสนุนต่างๆ เช่น การเป็นกรรมการตรวจรับ จัดซื้อ จัดจ้าง เปิดซอง กรรมการสอบคัดเลือก ฯลฯ - ไม่รู้ เพราะว่ามีผู้บังคับบัญชาสั่งให้ทำ - ไม่รู้ เพราะว่ามีลูกน้องบอกว่าจะทำได้

การทำผิดระเบียบโดยไม่รู้ ถือเป็นการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ถึงแม้จะไม่ได้ “โกง” ไม่ได้รับเงินหรือผลประโยชน์ แต่ทำให้ส่วนราชการเกิดความเสียหาย

การทุจริตของข้าราชการส่วนใหญ่เป็นเรื่องใกล้ตัวที่คิดว่าใครๆ ก็ทำ ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่ใกล้ตัวที่สุด (ลูแก่อ่านาจ) ได้แก่

๑. เอาวัสดุครุภัณฑ์หลวงไปใช้ที่บ้าน
๒. เอารถยนต์หลวงมาใช้ในธุระส่วนตัว
๓. ใช้น้ำประปาหลวงมาล้างรถส่วนตัว
๔. เอาอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัวมาชาร์ตที่ทำงาน
๕. เอาโทรศัพท์หลวงมาโทรติดต่อธุระส่วนตัว

หน่วยงานราชการควรกำหนดนโยบายรณรงค์และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี เพื่อการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

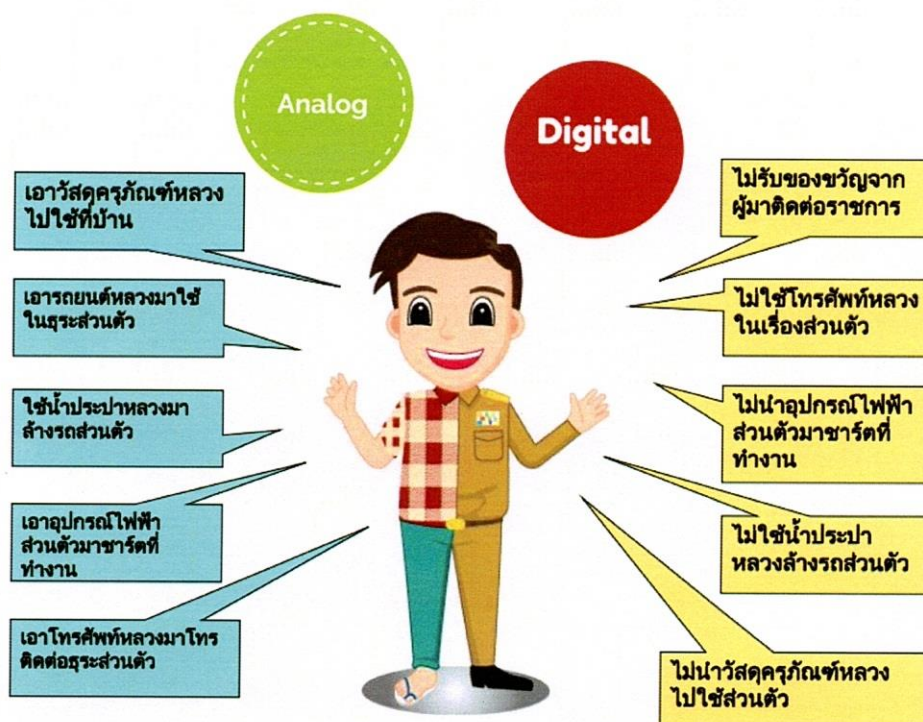

VS

Analog	คิดแบบ	Digital
ฐานสิบ	ระบบเลข	ฐานสอง
ระบบอุปถัมภ์	ระบบการบริหาร	ระบบคุณธรรม
คิดเหมารวม	ระบบการคิด	คิดแยกแยะ
ทับซ้อน	ผลประโยชน์	ส่วนรวม / ส่วนตัว

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ความรับผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ถือเป็นความผิดที่เกิดขึ้นเป็นคดีความบ่อยครั้ง ในบรรดาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เนื่องจากได้กำหนดองค์ประกอบความผิดไว้อย่างกว้างๆ ต้องการครอบคลุมการกระทำความผิดต่างๆ ของเจ้าพนักงานโดยที่มีลักษณะความผิดมิได้เฉพาะเจาะจงเหมือนความผิดฐานอื่นๆ ความผิดที่จะเกิดขึ้นกับเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๕๗ นั้น ต้องมีเจตนาพิเศษด้วย หากไม่มีเจตนาพิเศษก็ไม่อยู่ในความหมายของมาตรา ๑๕๗ นอกจากนี้ การบัญญัติ ถ้อยคำอย่างกว้างขวางทำให้กฎหมายอาญาขาดความชัดเจน ซึ่งขัดต่อหลักกฎหมายอาญาที่ต้องมีความชัดเจน และเมื่อใดที่ขาดความชัดเจนเปิดโอกาสให้ศาลเป็นผู้ชี้ขาด ดังนั้น การตีความอย่างกว้างขวาง ย่อมทำให้เกิดผลเสียโดยตรงต่อหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๓. กระบวนการตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริง

คดีเจ้าหน้าที่รัฐทุจริต มีสาเหตุมาจาก

๑. การปฏิบัติหน้าที่ผิดระเบียบ
๒. การจัดซื้อจัดจ้าง
๓. ยักยอกทรัพย์สิน
๔. อื่นๆ (การเบิกค่าเช่าบ้านเท็จ การทุจริตน้ำมัน และการเบิกค่ารักษาพยาบาลเท็จ)

รูปแบบทั่วไปของการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่

๑. รับสินบน
๒. คอร์รัปชันเชิงนโยบาย
๓. ผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยักยอกทรัพย์สินของรัฐ
๕. เอื้อประโยชน์แก่ตนเอง พรรคพวก หรือพี่น้อง
๖. จัดทำโครงการที่ได้รับผลประโยชน์

๔. คดีการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

วิทยากรได้ยกตัวอย่างคดีที่น่าสนใจเพื่อเป็นข้อคิดในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน อาทิ “กองทุนเสมาพัฒนาชีวิต” ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

ข้อคิดเตือนใจเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ต้องเป็นคนดี จงซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ทำงานอย่างถูกระเบียบ แต่อย่าละเว้นต่อหน้าที่ “อย่าทำงานเน้นเป้าหมายจนหลงลืมกระบวนการที่ถูกต้อง” และ “อย่าฮาราคีรีเพื่อหน่วยงานของตนเอง ด้วยการทำผิดระเบียบ”

การประเมินผลโครงการ

โครงการอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้บุคลากรของ สกศ. ทุกระดับมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในระบบราชการ และสามารถขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไปสู่ภาคปฏิบัติ

ผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วยผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษารวมทั้งสิ้น ๑๑๕ คน (รายชื่อตั้งเอกสารแนบ) และจากการสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลโครงการฯ และวัดระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงเหตุผล (Cause and effect analysis) มีข้อสรุป ดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมโครงการฯ ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ดังนี้

- ๑.๑ รูปแบบและแนวทางการจัดอบรม
- ๑.๒ ความพร้อมในการจัดอบรม
- ๑.๓ การเชื่อมโยงเนื้อหาการจัดอบรม
- ๑.๔ ความครบถ้วนของเนื้อหาการอบรม
- ๑.๕ การใช้เวลาตามที่กำหนด
- ๑.๖ การตอบข้อซักถามของผู้รับผิดชอบโครงการ
- ๑.๗ ภาพรวมของการอบรม

๒. ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการฯ ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี ดังนี้

- ๒.๑ ด้านวิทยากร ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก
- ๒.๒ ด้านสถานที่ ระยะเวลา อาหาร ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก
- ๒.๓ ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี
- ๒.๔ ด้านการนำความรู้ไปใช้ ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี

๓. ผลการประเมินการอบรม

จากผลการประเมินเรื่อง แผนและการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทำให้บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ และมีความตระหนักในอันที่จะร่วมกันขับเคลื่อนแผนดังกล่าว ร่วมมือกันป้องกันและป้องปราม มิให้ปัญหาการทุจริตเกิดขึ้นในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อันจะทำให้การลดจำนวนการทุจริตในกระทรวงศึกษาธิการประสบผลสำเร็จ จนหมดไปจากระบบราชการในกระทรวงศึกษาธิการและระบบราชการไทย

สำหรับเรื่อง การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ทำให้บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่ถูกต้อง มีความตระหนักในผลร้ายที่อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อระบบราชการ สามารถปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากการเบียดเบียนผลประโยชน์ของทางราชการ ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ มีความโปร่งใสสืบไป

๔. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๔.๑ ผู้จัดโครงการให้บริการดี ยินดีตอบคำถาม ทั้งในด้านเนื้อหาความรู้ด้านวิชาการและการอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ รวมทั้งสามารถนำข้อคิดไปปรับใช้ในการทำงานได้

๔.๒ ควรจัดโครงการอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพและปรับทัศนคติของบุคลากร สกศ. ให้มีความตระหนักแผนการป้องปรามและป้องกันการทุจริต

๔.๓ กลุ่มพัฒนาบุคลากร สำนักอำนวยการ เห็นว่าเนื้อหาทางด้านกฎหมาย พระราชบัญญัติกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่วิทยากรนำมาถ่ายทอดให้ความรู้ ได้รับความสนใจจากบุคลากรของ สกศ. เป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรเพิ่มเนื้อหาและระยะเวลา หรืออาจแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการ ในการจัดงานกิจกรรม โครงการเพื่อพัฒนาองค์กร (Organization Development : OD) ในครั้งต่อไป

ภาคผนวก

(ภาพกิจกรรมโครงการอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการ
ให้แก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา)